

FEBRUARI 1998

Aktstycket

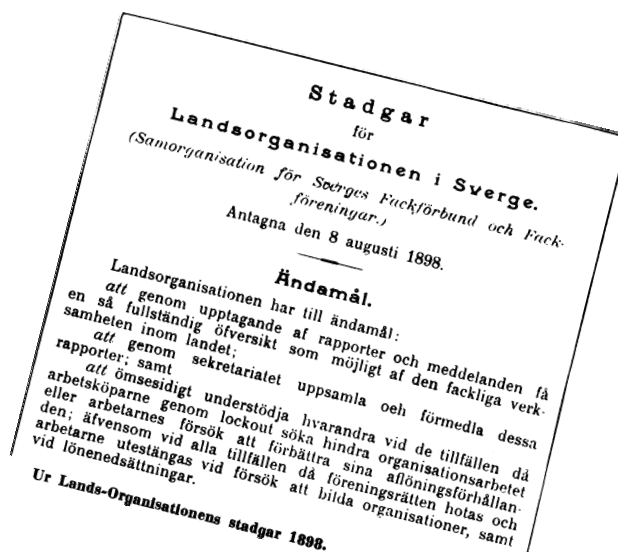
Medlemsblad för Folkrörelsernas arkiv i Örebro län

Din organisation kallas härmed till

Årsmöte

Plats: Frälsningsarmén, Kungsgatan 24, Örebro

Tid: 25 mars kl 19.00

**Landsorganisationen 100 år -
LO i går, i dag och i morgon**

Föredrag av professor Klas Åmark

Kaffe serveras och trubadur Björn Hedén underhåller med exempel ur arbetarrörelsens sångsskatt.

Hjärtligt välkomna till ett intressant möte!

Kom ihåg en slant till Arméns kollekt!

Årsmötet

1898 bildades den svenska Landsorganisationen, en av världens mest framgångsrika fackliga sammanslutningar. LO:s 100-årsjubileum kommer att uppmärksammas på många sätt. Under året kommer inom projektet Svensk fackföreningsrörelse efter andra världskriget en serie böcker att publiceras i vilka sociologer, historiker, ekonomer och litteraturvetare granskar vad fackföreningsrörelsen betytt för den svenska samhällsutvecklingen. En av dem som medverkar i detta projekt är professor Klas Åmark vid Stockholms universitet.

Vi har bett Åmark, landets främste expert på fackföreningsrörelsens historia, att komma till

årsmötet för att ge en översikt över LO:s utveckling i Sverige. Åmark har under lång tid studerat facket utveckling i landet. 1993 gav han ut boken *Vem styr marknaden? Facket, makten och marknaden 1850–1990*. Inom projektet Svensk fackföreningsrörelse efter andra världskriget kommer han under året med boken *Solidaritetsens gränser – LO och industriförbundsfrågan 1900–1990*. Tillsammans med Walter Korpi leder han projektet *Välfärdsstat i brytningstid – en historisk, aktuell och internationell jämförelse*.

Klas Åmark kommer i sitt föredrag att beröra också dagens och morgondagens utmaningar och problem för den fackliga rörelsen.

Björn Hedén är en uppskattad sängare som i sin del av program-

met kommer att belysa den fackliga rörelsens utveckling med sånger från olika epoker i rörelsens historia.

Vi kommer traditionsenligt hålla till Frälsningsarméns fina lokaler i Örebro. Vi betalar ingenting för dem utan hoppas istället att årsmötesdeltagarna som vanligt i gengäld ger en generös kollekt till Arméns verksamhet.

Årsmöteshandlingarna med inbetalningskort för medlemsavgiften 1998 kommer att sändas ut i vecka 11 och vara er tillhanda i vecka 12.

Namnförslag till valberedningen kan lämnas till *Ulla Nyström*, 019-23 2651 eller *Göran Henrikson*, 019-6112900 **senast 6 mars**. Er anmälan till årsmötet vill vi ha **skriftligen senast den 23 mars**.

Flytt- insamlingen

Arkivets insamling *Hjälp oss att bygga det nya arkivet* har fortsatt bland våra medlemmar. Det har tom 1998-02-11 givit 40000 kr. 168 av de 450 medlemsorganisationerna har hittills bidragit. Ett jättestort och varmt tack för alla gåvor, stora och små. De kommer till utomordentligt stor användning under året, det kan vi lova. Och än är det inte för sent att bidra med en slant. Arkivets postgiro är 34 34 76-8. Här görs en sammanställning över alla, som bidragit till insamlingen efter den förra redovisningen i Aktstycket.

ABF Örebro län	500:-
Adolfsbergs socialdemokratiska förening	100:-
Adoptionscentrum Örebro	150:-
Aggeruds socialdemokratiska kvinnoklubb	100:-
Arbetarnas gymnastikförening AGF	200:-
Askersunds arbetarekommun	150:-
Askersunds skytteförening	200:-

Axberg-Hovsta hembygdsförening	200:-	Ornitogiska klubben	100:-
Baptisternas Närkesdistrikt	50:-	Pålsboda CKF-avdelning	50:-
Baptistförsamlingen Salem	50:-	Rynninge idrottsklubb	300:-
Betlehems kyrkans missionsförsamling	75:-	S:t Georgs scoutgille Möckelns broder	50:-
Blåbandsföreningen Hoppet	100:-	Sabbatsbergs missionsförsamling	50:-
Bofors gymnastikförening	200:-	Segelsällskapet Hjälmaren	300:-
Bofors musikkår	50:-	SEKO Post Örebro län	350:-
Bofors socialdemokratiska kvinnoklubb	50:-	Svenska pappersindustriarbetareförbundet. Avd 52	500:-
DKSN-RIA i Örebro län	50:-	Svenska röda korset. Örebrodistriktet	1 000:-
Fagersands missionsförsamling	50:-	Svenska röda korset. Örebro-kretsen	700:-
Farmaciförbundet ATF. Ber gslagsklubben	75:-	Svenska transportarbetareförbundet. Avd 9	350:-
Fjugesta frikyrkoförsamling	150:-	Svenska träindustriarbetareförbundet. Avd 21	350:-
Folkdanslaget Nerka	100:-	Svenska Ungdomsringen. Örebro läns distrikt	150:-
Föreningen Felan	250:-	Sveriges blåbandsungdom	500:-
Föreningen Folkets Hus i Östansjö	100:-	Synskadades riksförbund Örebro län	150:-
Föreningen Vintergården u p a	100:-	Sällskapet Gamla Örebro	150:-
Garphyttans blåbandsförening	50:-	Tysslinge baptistförsamling	50:-
Grafiska föreningen i Örebro	500:-	Unga Örnar	350:-
Hjärsta villaägareförening	150:-	Vintrosa blåbandsförening	50:-
Hjärt-lungsjukas länsförening	700:-	Vintrosa missionsförsamling	50:-
Hovsta blåbandsförening	50:-	Vintrosa-Latorps hem och skolförening	75:-
Hälsöfrämjandet i Örebro	50:-	Vita bandet. Örebro läns distrikt	75:-
Idrottsföreningen Kamraterna	150:-	Åbytorps friförsamling	50:-
ILCO Svenskt förbund för stomiopererade	1 000:-	Ämmebergs socialdemokratiska förening	200:-
IOGT-NTO. Lf 2743 Stållfast	50:-	Örebro båtklubb	75:-
IOGT-NTO. Lf 3454 Skogsliljan	50:-	Örebro frisksportklubb	150:-
IOGT-NTO. Lf 4963 Skogsblomman	100:-	Örebro hembygdsförening	150:-
Järnvägsanställdas helnykterhetsförbund. Avd 38	100:-	Örebro läns biodlarförbund	400:-
Karlskoga arbetarekommun	350:-	Örebro läns blåbandsdistrikt	350:-
Karlskoga bergslags hembygdsförening	700:-	Örebro läns centerpartidistrikt	700:-
Karlskoga centrala PRO	200:-	Örebro läns frisksportdistrikt	150:-
Karlskoga hockey club	150:-	Örebro läns journalistdistrikt	300:-
Karlskoga metodistförsamling	100:-	Örebro läns reumatikerdistrikt	350:-
Karlskoga röda kors	300:-	Örebro läns socialdemokratiska kvinnodistrikt	350:-
Karlskoga-Sibbo blåbandsförening	50:-	Örebro läns teaterförening	50:-
KFUM Örebro	350:-	Örebro numismatiska förening	50:-
Kristliga esperantoförbundet	200:-	Örebro nykterhetsförbund	350:-
Ladugårdsförmännens riksförbund	200:-	Örebro simsällskap	300:-
Lions Club distrikt 101-B	200:-	Örebro skytteförening	150:-
LO-distriktet i Örebro län	500:-	Örebro soroptimistklubb	50:-
Lokalhistoriska sällskapet i Örebro län	75:-	Örebro sportklubb	700:-
LO-sektionen i Hallsberg	500:-	Örebro teaterförening	350:-
Metall. Avd 59 Södra Närke	500:-	Örebro vita bandsförening	100:-
Metall. Avd 664	300:-		
Metall. Avd 9 Karlskoga	500:-		
Naturskyddsforeningen Örebro	350:-		
Närkes skogskarlar klubb	150:-		

Inger Martinsson, kassör

Äntligen i ArkivCentrum

I senaste numret av Aktstycket berättade vi om den pågående flyttningen. Puh, nu ligger etapp ett – överflyttningen av material och inredning bakom oss. De 2300 flyttkartongerna är överförda till de nya lokalerna. Sju dagar i sträck gjordes det sista rycket och precis lagom till jul var allt flyttat. När man talar om historiens tyngd vet vi vad man talar om! Allt arkivmaterial har körts upp till fjärde våningen i en liten personhiss. En del av hyllutrustningen, både den nya som vi köpt och den gamla som vi tagit med oss, fick bäras upp.

Vi är nu mitt uppe i etapp två dvs iordningställande av lokalerna. Vi koncentrerar oss på att packa upp arkivmaterialet, vilket är en mycket omständlig, viktig och tidsödande process. Det var ett underverk att vi fick plats för alla kartonger i huset. Ty samtidigt som vi flyttade in monterades ett nytt hyllsystem upp i vårt magasin. Det nya hyllsystemet upptar drygt halva lokalen. Vi hade inte råd att montera rörliga hyllor över hela ytan utan kommer att utnyttja hyllorna från biblioteket till ett fast system i

den andra hälften av magasinet.

Vid flytten kunde vi utnyttja företagsarkivets magasin som fylldes till bristningsgränsen. Vi har nu packat upp arkivmaterial i en dryg månad och har efterhand fått upp ungefär hälften av materialet. Vi använder ett annat uppställningssystem i hyllorna som koordineras med företagsarkivets och som innebär att kontinuerliga ändringar i arkivkataloger och dator måste göras. Det är viktigt att detta görs ordentligt och med eftertanke. Det tar sin tid.

De övriga gemensamma ytorna i ArkivCentrum framför allt entré, forskarrum och föreläsningssal är endast nödortförlämnade möblerade. De nödvändiga IT-investeringarna, framför allt i ett internt nätverk, återstår också att göra. Vi vill inte forcera inredandet av lokalerna utan koncentrera oss på att få materialet tillgängligt för forskarna. Under våren kommer sedan inredningen att växa fram i den takt ”vi bor in oss” och i samklang med de ekonomiska förutsättningarna. Med detta vill vi säga, att våra besökare, liksom personalen, ytterligare ett tag får

vänja sig vid lite preliminära förhållanden på arkivet. Vi hoppas på förståelse för detta. Det innebär också att vi inte räknar med att kunna inviga lokalerna förrän efter sommaren. Men även dessförinnan är naturligtvis alla som är intresserade välkomna upp till ArkivCentrum.

Nästan allt har blivit bättre i de nya lokalerna. En sak är emellertid sämre, Tillgängligheten. Man kan inte bara gå in i huset på Nikolaigatan 3 som man kunde i våra förra lokaler. Dörren i entrén är låst och man måste trycka på en porttelefon för att bli insläppt. På den står f n F-arkivet. Ibland måste man trycka mer än en gång för att personalen ska uppfatta signalerna i våra lokaler. När man blivit insläppt tar man sig upp på plan 5 med hissens hjälp och där är det öppet. Det är bara att kliva in i folkrörelsearkivets och företagsarkivets gemensamma lokaler – ArkivCentrum. Varmt välkomna!

Göran Henrikson

Örebro socialdemokratiska arbetarekommun 100 år

Det duggar tätt med historiska jubileer. En av folkrörelsearkivets två grundarorganisationer, Örebro socialdemokratiska arbetarekommun, firar sitt hundraårsjubileum. Vi lyfter på hatten och önskar jubilarer ytterligare många friska år.

Exakt när den socialdemokratiska arbetarekommunen grundades framgår inte av organisationens eget arkiv. Klart är i alla fall att det sker någon gång mellan den 23 januari och den 13 februari 1898. I Örebro fanns en föregångare till kommunen som hette *De samverkande fackföreningarnas kretsstyrelse*. Dess verksamhet går tillbaka till 1892. På ett möte den 23 januari 1898 står det i kretsstyrelsens protokoll: "Vidare beslöts att framlägga förslag för årsmötet om att den blivande arbetarekommunen skulle ansluta sig till arbetarepartiet. Frågorna om kretsstyrelsens ändring till arbetarekommun och anslutning till partiet skulle uppsättas av en komité och framläggas på årsmötet för att där behandlas." Nästa anteckning i protokollboken bär titeln *Protokoll, fört vid Öre-*

bro Arbetarekomuns sammanträde 13 februari 1898.

Kommunen var alltså bildad, men något protokoll från bildandet är ej bevarat. Nerikes Allehanda har svarat. Lördagen den 5 februari 1898 kallar en annons till årsmöte söndagen den 6 februari kl 3 e m på Ågatan 3. Tisdagen den 8 februari berättar Allehanda, att den nio fackföreningar omfattande kretsstyrelsen representerande ungefär 300 medlemmar haft

årsmöte. På detta antogs enhälligt förslaget om att bli "Örebro Arbetarekommun" och att anta de stadgar – något – förbättrade, som gällde för Eskilstuna arbetarekommun. Mötesreferatet avslutas med: "Efter årsmötet var på kvällen en enskild fest ordnad, där åtskilliga nöjeställningar presterades och 'revolutionärerna' på ett värdigt sätt roade sig i all trefnad".

Harald Aronsson talar på arbetarekommunens 50-årsjubileum 1948.

Obs! Ny adress efter 1 januari!

ArkivCentrum Örebro Län

Folkrörelsernas Arkiv i Örebro Län
och Örebro Läns Företagsarkiv
i samarbete

Nikolaigatan 3
702 10 ÖREBRO
Tfn 019-611 29 00 (även texttfn)
Fax 019-611 81 20
E-post:
f.arkivet@orebro.mail.telia.com
Internet:
hem1.passagen.se/farkivet